

Brzy otec Roman Czudek Liturgie pro ministranty budeme profíci!

Dva lidé šli jednou spolu do kostela na bohoslužbu. Ten mladší říká staršímu: „Viš, mě to tam v kostele ani tak moc nebaví. Chodím tam proto, že jsem tam chodil od svého dětství, že to patří k mému životnímu stylu, ale nic víc...“

Ten starší mu vysvětluje, že jako je pokrm důležitý pro tělo, tak stejně i duše potřebuje svůj „pokrm“. Ten mladší mu namítá: „Přece tolik lidí nechodí do kostela a vůbec jim to nechybí!“ Dostává se mu ale odpovědi: „Jsou lidé tělesně nemocní, kteří nemůžou přijímat pokrm, ztrácejí chuť k jídlu a mizí v nich život. Jejich tělo slábne, po smrti pak žádné jídlo už nepřijímají. Pokud chceš, aby i tvá duše žila, usiluj o pokrm pro ni.“

Svatý Augustin mluví o tom, že každý z nás má možnost přijímat samotného Boha jako duchovní pokrm pro svoji duši. Bůh dává stále, ale my lidé nechceme přijímat krásu a bohatství jeho daru, protože se často vázeme jen na vnější a tělesné věci. V tom případě zmíněný světec radí: „Pros, abys byl přitahován Bohem!“ Najednou se nám odhalí nové obzory toho, co člověka opravdu naplňuje.

V rámci ministrantské služby jste blízko tomu, kdo je pro nás pramenem duchovního života. Je ale důležité se stále modlit za to, aby nám všem služba u oltáře nezevšedněla, ale spíše naopak, abychom se stále více ponořovali do toho, co nám skrze nádhernou symboliku církev nabízí.

Víte, že...?

Katakomy – jsou místem, kde byli zpravidla pohřbíváni první křesťané. Nejznámější jsou římské katakomy. Jedny z nich, katakomy sv. Kalixta na Via Appia Antica, vznikaly kolem roku 200. Byl to úřední hřbitov římské církve. V dnešní době jsou zde objeveny chodby v délce 20 km ve třech úrovních nad sebou. Bylo zde pohřbeno devatenáct papežů, většina z nich byli mučedníci. V katakombách se scházeli první křesťané k modlitbě za zemřelé, nad hrobem mučedníků byly v den jejich svátku slouženy mše svaté.

Oltář je nejdůležitějším místem v kostele. Kolem něho se shromažďují věřící, aby se jako jedna rodina spojili v úkonu přinášení oběti Ježíše Krista, což je středem tajemství vykoupení. Už od nejstarších dob byl oltář ve středu pozornosti. Církevní otcové prvotní církve viděli v oltáři znamení samotného Krista. Posvátnost oltáře byla zdůrazňována od 4. století bohoslužebným úkonem konsekrace (svěcení oltáře). Biskup pomazává oltář olejem křížem a prosí Boha, aby se oltář stal viditelným znamením Krista, který sám byl pomazán Duchem svatým. Oltáře byly často stavěny nad hroby svatých, později se ujala praxe přenášet relikvie (tělesné ostatky svatých) a vkládat je do nově svěcených oltářů. I když mnohé kostely mají více oltářů, v dnešní době se zdůrazňuje jeden, a to na nejvhodnějším místě v kostele, tak jak to bylo od samého začátku v církvi. Úctu k oltáři projevujeme úklonou hlavy, okouřením, zdobíme jej kromě adventní a postní doby květinami, jsou na něm postaveny svíce a v jeho blízkosti stavíme kříž na znamení Kristovy vykupitelské smrti na Kalvárii.

Svatostánek (tabernaculum)

je místem, kde se přechovává eucharistie mimo mši svatou. Smyslem tohoto přechovávání je podávání svatého přijímání mimo mši svatou a také adorace. Kromě ciboria nebo misky s proměněnými hostiemi je ve svatostánku také monstrance nebo pyxida (v případě, že se z monstrance vyjímá eucharistie a vkládá do menší schránky). Kristu, jenž je ve svatostánku přítomen pod způsobou chleba, patří nejvyšší projev úcty. Kde je to jen možné, doporučuje se, aby svatostánek nebyl v samotném středu kněžiště (presbytáře), mohlo by totiž docházet k záměně důležitosti oltáře a svatostánku. Znamením Kristovy přítomnosti ve svatostánku je věčné světlo, které nám připomíná, že On je tím Světlem, které nás vyvádí z temnot k pravému „věčnému světlu“.

Ambon je v duchovním smyslu úzce spojen s oltářem. Je určen k předčítání úryvků z Písma svatého a pronášení kázání. Tomáš Kempenský (zemřel 1471) mluví o tom, že existuje stůl Slova a stůl Eucharistie, spojením těchto dvou „stolů“ je pro nás Kristus, který hlásal evangelium a dal sám sebe za pokrm. V některých starších kostelech můžeme obdivovat nádherné kazatelny, které byly postaveny na vyvýšeném místě, a to z praktického důvodu, aby bylo kazatele lépe slyšet i vidět.

Sedes je místo k sezení pro předsedajícího liturgie. Má být na viditelném místě, často na vyvýšeném, aby tak zdůraznilo toho, který Kristovým jménem vede bohoslužebné shromáždění.

Moje cesta ke kněžství

arcibiskup Karel Otčenášek
emeritní biskup královéhradecký

Milí kluci u oltáře,

moc jsem se snažil, abych vám něco také napsal - vždyť jsem byl kdysi také jedním z vás! Ano, ministroval jsem našemu panu faráři ještě dřív, nežli jsem začal chodit do školy. A hrozně jsem ho obdivoval - on byl totiž moc moudrý a se vším si věděl rady.

Fotografie pořídil Jan Rosenauer během návštěvy otce biskupa v Trmicích u Ústí nad Labem. V této farnosti působil otec Karel od šedesátých let do roku 1989.

Z venkovského kluka pražský student

Doma jsme byli čtyři, na které tatínek a maminka museli pracovat. Já byl nejstarší a uvědomoval jsem si, jak je doma každá koruna vzácná a jak mnoho se musí šetřit.

Bylo pro mne proto velikou ctí, že jsem mohl pomáhat panu faráři. Maminka mi také sem tam něco z domácích prací slevila, abych mohl na faru. Dnes vím, že to byl právě pan farář, kdo nejvíc přemýšlel nad mým vysvědčením. Doma se předpokládalo, že až vyjdu ze školy, vyučím se u tatínka kolářem. Panu faráři dalo tedy dost práce, než rodiče přesvědčil, aby mne poslali do Prahy do arcibiskupského gymnázia, kde mi u otců jezuitů vyjednal bydlení i školu. Vy si dnes těžko představíte, co to bylo pro venkovského kluka žít v Praze!

Za války v Římě

Školu jsem však zvládl a na to, co mi tam otcové z Tovaryšstva Ježíšova dali do života, vděčně vzpomínám dodnes. Od té doby mne už myšlenka na kněžství neopustila. Po maturitě jsem nastoupil do hradeckého semináře. Jenže jsem tam dlouho nepobyl, hned za dva měsíce mne otec biskup poslal do Říma. Netušil jsem, že se domů dostanu až za šest let – začala totiž válka a hranice byly uzavřeny. A netušil jsem ani to, jak mi bude jednou dobré, že jsem tam prožíval všechno to, co s sebou válka přináší: zimu, hlad, strach a stále špiclování gestapa.

Mladý biskup

Vidíte, Pán Bůh si nás už dopředu připravuje na všechno, co nám jednou pošle. Moje první mše svatá v Římě byla

který řekl: „Dělej pro Boha, co můžeš, a On pro tebe udělá, co ty nemůžeš!“ To si pamatujte i vy, kluci u oltáře!

Napravován komunisty

Jak jsou tato slova pravdivá, jsem bohatě zažil během těch jedenácti let, kdy mne „protáhli“ mnoha kriminály a „nápravnými komunistickými zařízeními“ v Čechách i na Slovensku – a věřte, že i dnes ve svém stáří to cítím právě tak!

Vám, moji milí kluci, přeji, abyste nemuseli nic podobného prožívat. Ale i tak se musíte připravit na to, že kdo chce dojít za Pánem Ježíšem až do nebe, musí mu také aspoň trochu pomoci na jeho křížové cestě. Posílám vám k tomu požeňání. A někdy se také i vy za nás tady v Hradci i za všechny biskupy pomodlete!

velmi prostá – byl jsem vysvěcen společně se šesti svými spolužáky a přáteli a navzájem jsme si při ní ministrovali. Až teprve doma, v září 1945, jsem zažil tu pravou „primiční slávu“.

Ale brzy bylo po „slávě“. Přišel rok 1949. Do hradeckého semináře přišla komunistická policie a zatkla představené. Pan biskup tušil, že brzy dojde řada také na něho. Hledal tedy někoho, kdo by pak byl jeho zástupcem, a případně i nástupcem – a aby měl záruku spojení se Svatým otcem, chtěl mít k ruce někoho mladšího, kdo studoval v Římě. A tak jsem se stal – pět let po vysvěcení – nejdříve vicerektorem hradeckého semináře, a když byl zatčen i pan rektor a opravdu „šlo do tuhého“, padla na mne „biskupská“ volba.

Měl jsem obavy volbu přijmout a bránil jsem se, ale pak jsem si vzpomněl na svatého Ignáce, zakladatele Tovaryšstva,

